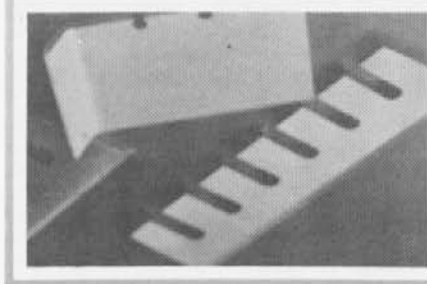
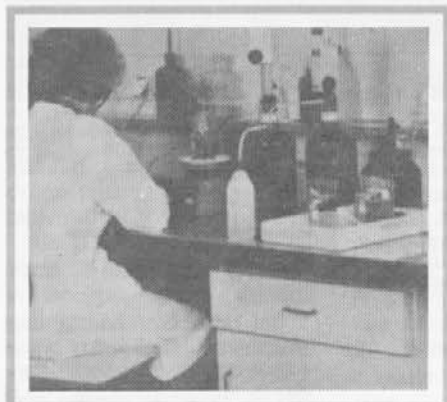

fuzinca

Leto XXX

Ravne na Koroškem, avgust 1993

Št. 8

STVARNO O SANACIJSKIH REZULTATIH

Ob pisanju tega uvodnika še niso znani končni bilančni podatki, tako da natančne poslovne ocene še ni mogoče dati. Vsi, ki so sodelovali pri sprejetju sanacijskega načrta, pričakujejo prve znake izboljšanja stanja.

Nedvomno si tega želijo tudi vsi zaposleni. Ocene kažejo, da bo splošna slika vendarle slabša od tiste, ki smo jo napovedali v sanacijskem programu. Prav tako pa je tudi že evidentno, da imamo nekaj družb, ki v to splošno sliko ne sodijo. Ob vseh zelo resnih problemih, ki spremljajo sanacijo Slovenskih železarn, je nujno pokazati na pozitivne premike, ki smo jih dosegli. Mogoče preveč samozavestno in tudi še prehitro, a z zmerno optimističnega zornega kota bi dejal, da je pri vseh glavnih družbah bivše železarne rezultat boljši kot lani. Ravno premiki v tekočem poslovanju pa so najpomembnejši. Če smo bili v letu 1992 celo leto blokirani, če smo iz meseca v mesec odlagali plačilo prispevkov, je slika na žiro računih letos vendarle drugačna. To, da družbe Metal, Jeklolivarna, STO, Stroji, Noži in Armature izboljšujejo likvidnost, da praktično za 5 družb velja, da se same financirajo, je bistvenega pomena za prihodnja dogajanja. Nekaj družb izmed teh 6 pa sodi tudi po rezultatih med boljše v slovenskem gospodarstvu. Te pa si zaslužijo svoj prostor v našem glasilu. Pozitivna dogajanja spremljajo tudi nekateri boleči prijemi in novosti, ki po mojem mnenju kar preveč okupirajo notranja politična dogajanja.

Med prve sodijo seveda postopek določanja trajnih presežnih delavcev in organizacijska razčiščevanja na servisnih področjih. Zmanjševanje števila zaposlenih v zadnjih treh letih, ko smo število zaposlenih znižali za 2500, je dobilo svoj epilog tudi v postopku določanja trajnih presežnih delavcev. Pot, ko smo skušali zmanjševanju trga parirati z zmanjševanjem brez prisilnega odpuščanja, je bila končana zaradi časovne komponente. Na hitro izgubljeni trg in nujnost hitrega stroškovnega prilagajanja nista več dopuščala tempa iskanja rešitve, ki ga v današnjih razmerah poslovanja nikakor ni mogoče pospešiti. Zato smo v Slovenskih železarnah oblikovali pobudo o posebnem zakonu, ki bi podprl podjetnike v naši okolici, da pospešijo svojo rast in s tem zapolnijo del praznine, ki je nastal ob krizi železarne. Vsebinsko ozadje predloga je tako jasno, da je le vprašanje časa, kdaj bodo to spoznali tudi v državnih institucijah.

Drugi moment, ki sem ga imel v mislih, pa so zahteve po lastninjenju. Le-teh pa v bistvu ni mogoče razumeti z zornega kota ekonomske logike. Mislim namreč, da gre za zmotne predpostavke pri posameznikih, ki seveda slab ekonomski položaj pripisujejo današnjemu lastniku.

Lastninski delež, pridobljen na podlagi brezplačnega prenosa, nosi v sebi tudi pomembno vsebino - skrb za ekonomsko usodo posameznega podjetja. Če danes zelo vehementno zahtevamo, da naj lastnik poskrbi za presežne delavce, za neplačane obveznosti, potem bomo jutri to lahko zahtevali sami od sebe. Če pa kdo razmišlja o lastninjenju na podlagi svežega denarja, potem je pač moral izračunati ekonomsko korist, ki opravičuje naložbo. Kljub spodbudnim besedam v uvodu tega komentarja sodim, da sanacija družb še ni v končni fazi, ko bodo poslovni rezultati opravičevali takšna pričakovanja. Sodim, da gre za nerazčiščene pojme o participaciji pri upravljanju na podlagi dela in o odgovornostih, ki jih prinaša upravljanje na podlagi kapitala. Zato pretirana naglica ni umestna.

Pravijo, da po 7 letih suše pride 7 let dežja. Konec leta 1993 bo že polnih 5 let, odkar poznamo v glavnem le sušo. A prvi znaki že kažejo na to, da bo vsaj za polovico nekdanj zaposlenih le prišlo tudi obdobje dežja. Zmernega seveda.

Brane Žerdoner

JEKLOLIVARNA SE TEŽKO PREBIJA

Jeklolivarna je od podjetij Železarne Ravne že najbolj dolgo v težavnem položaju. Izgubo ustvarja zaradi premajhne proizvodnje in zaradi previsokih stroškov, ki jih povzročajo predrag vložek, preveč zaposlenih, prevelika režija (spremljajoče dejavnosti) in visoki prispevki državi.

Finančna slika podjetja je bila na začetku leta zaskrbljujoča, tudi sanacijski program, ki je bil sprejet v slovenski skupščini, ni dajal upanja za nadaljnji obstoj Jeklolivarne. Za leto 1993 je predvideval 9,3 milijona mark izgube.

V Jeklolivarni so zato izdelali letni načrt, po katerem naj bi kljub manjši proizvodnji dosegli boljše ekonomske rezultate - ob minimalni izgubi naj bi se denarni prilivi in odlivi gibali okoli ničle. To je po besedah direktorja dipl. inž. Jožeta Studenčnika osnovni moto letošnjega poslovanja.

Prvo polletje ne vliva optimizma

Proizvodni načrt za 1. polletje so uresničili količinsko 83-odstotno, vrednostno pa 77,5-odstotno, kar pomeni, da ustvarijo vsak mesec primanjkljaj, ker ne dosegajo plana, po katerem bi poslovali z ničlo. Zato je težko zagotavljati denar za plače, energijo in druge stroške.

Po letnem proizvodnem načrtu bi morali letos izdelati

pomeni, da je bilo vsak mesec 9 do 11 milijonov SIT negativne razlike med prilivi in odlivi.

Zadovoljiva je bila v prvi polovici leta proizvodnja v težki livarni, na povprečju sta bila tudi peskomet in furanska linija, minilivarna je dosegla le polovico plana, proizvodnja na formarskem avtomatu pa je popolnoma presahnila, in to zaradi cenovno neugodnih naročil. Cena namreč ne bi pokrivala niti materialnih stroškov in plač.

Minilivarna je v preteklosti delala za Armature in za vojsko. Slednja je izpadla, program Armatur pa se je v prvi polovici

več dela za minilivarno.

Za julij je prišlo nenadejano veliko naročil za vse tri obrate Jeklolivarne, po čemer bi se morda dalo sklepati, da se potrebe kupcev po livarskih izdelkih povečujejo in da je najhujša kriza za to podjetje minila.

Livarna na Ravnah je potrebna

Ker je poslovanje Jeklolivarne že dolgo kritično, so ob pripravi sanacijskega programa razmišljali tudi o tem, da bi jo ukiniteli. Vendar so ugotovili, da bi s tem močno prizadeli, če že ne onemogočili, proizvodnjo nekaterih drugih podjetij Železarne Ravne oziroma Slovenskih železarn, škoda pa bi naredili tudi slovenskemu gospodarstvu v celoti, saj je 85 do 90 odstotkov njene proizvodnje namenjene za posreden ali neposreden izvoz. Okoli 900 ton ulitkov letno potrebujejo Armature, ki prodajajo največ na Zahod, nekaj pa tudi v Rusijo, približno toliko pa tudi podjetja Železarne Ravne, ki ulitke obdelujejo prav tako večinoma za inozemske kupce. Neposredno od Jeklolivarne kupujejo večje firme v Nemčiji (Willy Rüschoff, Schmidt in Clementz -S&C), Avstriji (Maschinenfabrik Liezen, Schmidt Armaturen) in Italiji (Grove, STC). Nekaj prodajo na Hrvaško (Metalac Krapina), odpira pa se tudi Makedonija.

Za livarno je perspektiven program armatur in izdelkov višjih kvalit. Minilivarna je že doslej proizvajala večinoma izdelke višjega kakovostnega razreda, v srednji livarni je ob nerjavnem še nekaj črnega programa, skoraj izključno

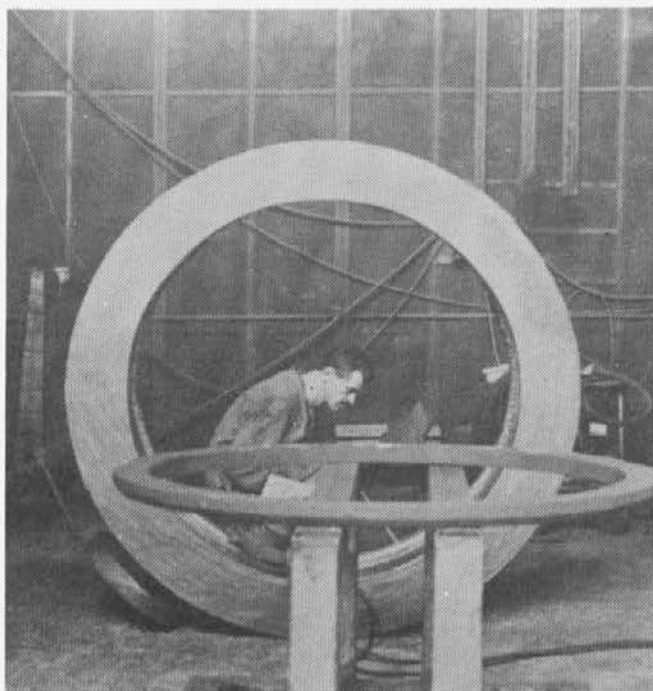
visoko zahtevne izdelke pa ulivajo v težki livarni - vsaj za italijansko firmo Grove.

Kako iz težav

Kot kaže dotok naročil, si je ravenska Jeklolivarna svoje mesto na trgu že izborila, vendar še ne v zadostni meri, da bi poslovala pozitivno. Pri tem jo, mimo pomanjkanja obratnih sredstev, ovira še to, da ne obvladuje v celoti kakovosti proizvodnje in pogosto ne dosega dogovorjenih dobavnih rokov, kar je pri pridobivanju dodatnih naročil odločilno. Že itak pa je pot do naročil težavna in dolgotrajna, saj novi kupci dobavitelja najprej preizkusijo s poskusnim (manjšim) naročilom, šele, če so zadovoljni, naročijo večje količine.

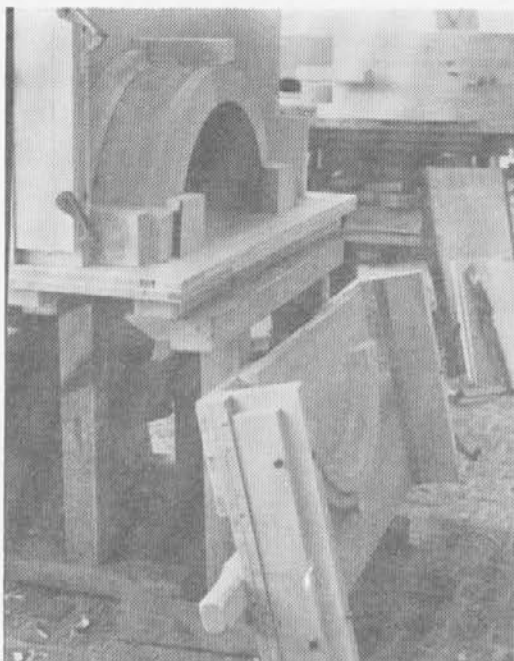
Po besedah direktorja Studenčnika si položaja na morejo izboljšati z višjimi cenami, saj jih konkurenca (tudi z Vzhoda) venomer znižuje, število zaposlenih so skoraj že razpolovili (od okoli 600 so prišli na število 340 in imajo trenutno 90 trajnih viškov), rezervo imajo torej edino v organizaciji dela in v stroških, ki jih povzročajo neproizvodna podjetja in koncern Slovenske železarne. "Za nas je predraga že jeklena litina, ki jo dobimo iz 10-tonske EO peči, veliko nas stane Logistični center, da o vzdrževanju, Energetiki, Poslovnem servisu, Translogu, Zaščiti, De profundis in o samem koncernu ne govorim. S tem, ko rešujemo njih, se sami potapljam, in če bo šlo tako naprej, bomo prišli tako daleč, da nihče nikomur več ne bo potreben," je v pogovoru izrazil zaskrbljenost direktor Jože Studenčnik.

Mojca Potočnik

4.765 ton ulitkov in zanje iztržiti 24 milijonov mark. V 1. polletju so izdelali le 1721 ton in jih prodali za 7,5 milijona mark, kar

letošnjega leta precej spreminil, tako da so zanje več delali v srednji livarni. Kaže pa, da bo v drugi polovici leta zopet

KAKO SO POSLOVALI V PRVEM POLLETJU

STROJI

Stroji so v prvih šestih mesecih letošnjega leta realizirali 75 odstotkov načrta. Skupna fakturirana realizacija je bila 10 milijonov DEM, kar je za 60 odstotkov več kot v enakem obdobju lani, od tega pa je bilo 82 odstotkov konvertibilnega izvoza.

Načrt so presegli na področju strojegradnje, kjer so izvozili 90 odstotkov izdelkov, kar pa je delno rezultat nizkega plana. Za drugo polletje so si zastavili bistveno višje cilje.

Na področju valjev so izvozili 95 odstotkov izdelkov in so prav tako dosegli načrtovane rezultate.

Pri individualni proizvodnji pa so realizirali le 56 odstotkov načrta, od tega je bilo 70 odstotkov izvoza. Razlogi za tak rezultat so nezadostna izvozna naročila, predvsem pa bistveno manjša odprema v Železarno Sisak, kasnitve pri dobavi nadomestnih delov za Novolipeck ter neuspelo za-

piranje finančnih konstrukcij z Jesenicami, kar so realizirali šele konec julija.

Občasno so se pojavljale tudi druge težave; dobava vložka iz Kovačnice se je sicer v 2. četrtletju bistveno izboljšala, imeli pa so tudi nekaj izpada zaradi kasnitve pri dobavi določenih zahtevnejših kvalitete.

Na kadrovskem področju v prvih šestih mesecih ni bilo bistvenih posegov, še zmeraj intenzivno iščejo kadre za razvojni oddelek - konstrukterje, prav tako pa tudi sposobne komercialiste.

V 1. polletju so investirali v izdelavo peči za žarjenje zvarjencev in v izdelavo stiskalnice za sejem. To je poleg financiranja sklenjenih pogodb precej obremenjevalo njihovo likvidnost, za katero računajo, da se bo v 2. polletju bistveno izboljšala. Glede na sklenjene pogodbe tudi načrtujejo, da bodo v 2. polletju povečali realizacijo in se približali letnemu načrtu.

Njihova dejavnost je usmerjena predvsem na trg - v sklepanje pogodb za prihodnje leto, seveda pa morajo najprej v dogovor-

jenih rokih realizirati vse že sklenjene pogodbe, kar bo bistveno izboljšalo njihov finančni rezultat in likvidnost.

V drugi polovici leta načrtujejo tudi vzpostavitev lastnega spremljanja stroškov vseh pogodb, kar jim bo olajšalo načrtovanje financiranja projektov.

NOŽI

Ob prizadevanju vseh zaposlenih so Noži v prvem polletju dosegli pričakovane rezultate. Polletna bilanca je pokazala izgubo 6,4 milijona tolarjev, s tem, da sta oba "cash - flowa" pozitivna. To pa pomeni, da poslovanje ni kritično in zagotavlja delo še za naprej.

Doseženi rezultat je v skladu s poslovnim načrtom, sprejetim na upravnem odboru - je celo nekoliko boljši. Ob takem delu in prizadevanjih pričakujejo, da bodo rezultati ob koncu leta še boljši.

Za drugo polovico leta imajo že v veliki meri zagotovljena naročila, tako da bodo po kolektivnem dopustu spet resno poprijeli za delo, in če ne bo nepredvidenih okoliščin, do konca leta ne pričakujejo posebnih problemov.

STO

V STO so v prvih šestih mesecih v glavnem dosegli načrtovano fizično in fak-

turirano realizacijo, premalo pa so storili pri stroških. Leti so še vedno previsoki, če bi jih znižali, bi se lahko približali pozitivnemu poslovanju.

Na polletni rezultat precej vpliva tudi odločitev revizijske komisije, ki zahteva, da se upoštevajo tudi vse terjatve do 60 dni - izguba STO je tako večja za 32 milijonov tolarjev.

Podrobno analizo materialnih stroškov šele pripravljajo, vsekakor pa so procentualno materialni stroški, glede na realizacijo, nizki.

Kljub temu, da so v glavnem dosegli načrtovano vrednostno in količinsko realizacijo, pa imajo še vedno premalo zagotovljenih naročil. Niso uspeli pridobiti dveh večjih poslov, ki so ju prej načrtovali.

Za 3. kvartal načrtujejo boljši rezultat, še več pa si obetajo od 4. kvartala, ko naj bi dokončali dela za Bližnji vzhod in pridobili nova; pripravljajo pa tudi poseben proizvodni program za invalide, ki bo predvidoma stekel v začetku prihodnjega leta.

(Nadaljevanje na 4. str.)

NOVA ORGANIZIRANOST KONCERNA SLOVENSKE ŽELEZARNE

Upravni odbor Slovenskih železarn je 23. junija sprejel predlog nove organiziranosti

koncerna Slovenske železarne. Prej so koncern SŽ sestavljali 4 sektorji, družbe metalurgije, kamor sta sodila ploščati in dolgi program, ter strojogradnja in livarstvo.

Novo organizacijsko shemo pa predstavlja 6 organizacijskih enot in 4 sektorji, in sicer:

- vodstvo koncerna Slovenske železarne
- vodstvo programa ploščatega jekla
- vodstvo programa dolgega jekla
- vodstvo posebnih programov
- vodstvo programa žične predelave
- vodstvo programa strojogradnje in livarstva
- sektor marketing
- sektor finance - kontroling

- sektor razvoj
- sektor kadrovsko - pravni posli.

Organizirana sta torej dva nova samostojna programa: posebni programi (namenska proizvodnja) in program žične predelave. Sprememba je tudi pri vodstvu dolgega programa, za katerega ni več odgovoren en direktor, ampak direktorja družb Metal z Raven in Jeklo iz Štor.

Naloge organizacijskih enot pa so naslednje:

- **VODSTVO KONCERNA SŽ** oblikuje cilje in strategije koncerna, usklajuje delo organizacijskih enot koncerna in družb, vodi zahtevnejše projekte in organizira pripravo gradiv za upravni odbor koncerna,

- **VODSTVI PROGRAMOV PLOŠČATEGA IN DOLGEGA JEKLA** izvajata sanacijski program, oblikujeta strategiji programa in usklajujeta delo družb programa

- **VODSTVO POSEBNIH PROGRAMOV** izvaja in koordinira aktivnosti po posebnih programih in oblikuje strategije posebnih programov

- **VODSTVI PROGRAMOV ŽIČNE PREDELAVE TER STROJEGRADNJE IN LIVARSTVA** oblikujeta strategiji programov, usklajujeta delo družb programov, sodelujeta pri oblikovanju letnih prodajnih pogodb družb programa, usklajujeta investicijske naložbe in kapitalsko povezovanje ter koordinirata razvojne projekte družb.

Za izvajanje nalog so odgovorni direktorji organizacijskih enot, ki s pisnimi navodili določajo izvajanje nalog zaposlenih na delovnih mestih po mikroorganizaciji.

Programi in sektorji, ki izvajajo komercialne dejavnosti za družbe koncerna, se financirajo s fakturiranjem storitev, ostale organizacijske enote pa proračunsko.

REZULTATI POSLOVANJA

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

DE PROFUNDIS

V 1. polletju 1993 je TGP De profundis, d.d., ustvarilo 202,5 milijona tolarjev prihodkov; materialni stroški so znašali 141,4 mio. SIT, ostali poslovni stroški pa 80,9 mio. SIT. Izguba torej znaša 26,6 mio. SIT, največji del se nanaša na sedežnice, vlečnice in športne objekte.

Odstopanja glede na načrt so predvsem v finančnem delu. V prvem polletju so morali dobaviteljem poravnati za 3,3 mio. SIT zamudnih obresti - še iz leta 1992;

odpisati pa so morali za 5,3 mio. SIT zapadlih terjatev.

Boljši rezultat pričakujejo v 2. polletju, saj so imeli največ stroškov prav v prvi polovici leta, pred začetkom sezone (zagonski stroški), glavna turistična sezona pa je v VII. in VIII. mesecu.

ZAŠČITA

V 1. polletju so načrtovano prodajo glede na letni načrt in sanacijski program presegli; presegli so tudi načrtovano prodajo izven sistema SŽ na lokaciji Ravne.

Skupna prodaja znaša 65,6 mio. SIT, kar je 51,2 odstotka sanacijskega programa oz. 60,9 odstotka letnega načrta. Prodaja izven družb bivše ŽR pa znaša 8,7 mio. SIT, kar je 50,7 odstotka sanacijskega programa oz. 61,8 odstotka letnega načrta; v skupni prodaji pa predstavlja zunanja prodaja 13,25 odstotka.

Delež prodaje izven družb ŽR se bo do konca leta še povečal: v Zaščiti pa tudi predvidevajo, da bodo morali na novo zaposliti nekaj varnostnikov za varovanje podjetij na Koroškem. S polletnimi rezultati so sicer zadovoljni, nekoliko jih kvarijo le zapadle neplačane terjatve v višini 4,1 mio. SIT.

Po informacijah vodstvenih in vodilnih delavcev pripravila IRENA NAGERNIK

NOVA OBZIDAVA PEČI - ZA MANJŠO PORABO ENERGIJE

V Kovačnici je 8 komornih peči za toplotno obdelavo (med njimi je tudi nova peč za napatostno žarjenje zvarjencev) in 7 globinskih peči. Čeprav je obrat v preteklih letih dobro posloval, je bila investicijska dejavnost v Kovačnici šibka, kar se je odražalo tudi na stanju peči.

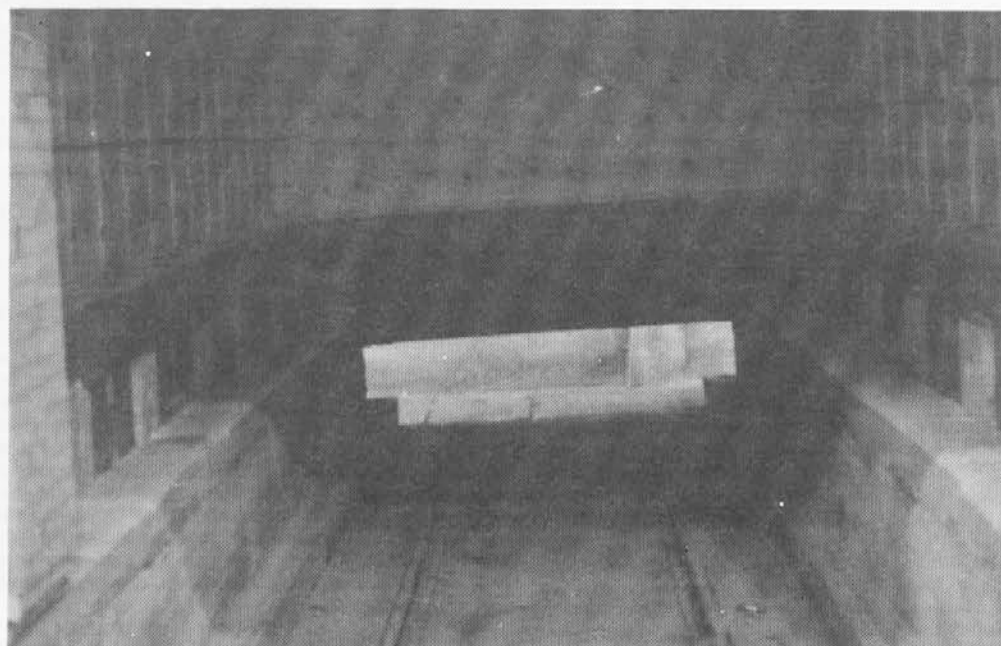
Da bi lažje vodili toplotno obdelavo in zmanjšali porabo energije, so se lani odločili za obnovo in posodobitev peči. Kako je obnova potekala in kakšni so rezultati, je povedal **vodja toplotne obdelave Marjan Lečnik.**

"V letu 1992 smo rekonstruirali 4. peč v žarilnici, letos februarja pa smo končali obnovo 3. peči. Izboljšali smo tudi tesnjenje vrat pri 2. peči in opravili generalni remont gorilcev pri največji peči za toplotno obdelavo.

Tehnične rešitve in izvedba so delo strokovnjakov Železarne Ravne - Energetike, ETS in SGV; največji delež so imeli industrijski zidarji, energetiki in skupina za regulacijo peči.

Kaj smo obnovili?

Pri 4. peči smo zamenjali klasično obzidavo sten z lahko obzidavo, izboljšali tesnjenje voza in vrat, rekonstruirali gorilce in njihovo število zmanjšali od 22 na 16. Vgradili smo pilotne gorilce ter omogočili avtomatsko vodenje peči.

Rekonstrukcija 3. peči obsega celotno novo (lahko) obzidavo, izboljšanje tesnjenja voza in vrat, zmanjšanje števila gorilcev od 22 na 15, električni vžig pilotnih gorilcev in možnost avtomatskega vodenja peči.

Kaj smo dosegli?

Poraba energije se je zmanjšala za 30 odstotkov, omogočili smo avtomatsko vodenje peči, z uporabo pilotnih gorilcev smo olajšali prižiganje gorilcev in povečali varnost obratovanja ter zmanjšali delež ponovne toplotne obdelave.

Računalniško vodenje toplotne obdelave

V žarilnici smo instalirali računalnik PC s programskim paketom WICAD. Povezali smo ga z žarilnicama pečema 3 in 4 in s kalilno pečjo 5.

S tem programskim paketom spremljamo

delovanje posameznih peči. Omogoča nam zajemanje sprotih podatkov o delovanju peči, in sicer: temperature peči, pretoka zraka in plina, števila impulzov, alarmov in tlaka v peči.

Program skrbi za zapis parametrov na disk za vsako peč. V datoteko jih

zapisuje vsakih 10 minut. S pomočjo računalnika bomo lahko vse arhivirane parametre statistično obdelali s paketom STAT 2 ter izdelali tabelarični ali grafični prikaz delovanja posamezne peči."

Mojca Potočnik

OSKRBA Z ENERGIJO V JUNIJU 1993

V mesecu juniju je bila dobava in oskrba porabnikov s primarnimi energenti v redu. Prav tako je bila zadovoljiva tudi proizvodnja in oskrba porabnikov s sekundarnimi energenti. Nekaj motenj je bilo pri proizvodnji kisika, in sicer zaradi okvare hladilnika Ortofrigorja in pa dokaj visokih temperatur nasesanega okoliškega zraka, namenjenega za proizvodnjo kisika. Zaradi tega smo dodatno porabili 6.700 kg tekočega kisika, ki smo ga dobili iz Tovarne dušika Ruše.

Poleg običajne nabave in oskrbe z energenti smo v mesecu juniju zbrali že 59,6 m³ odpadne emulzije in iz nje pridobili 3.200 kg olja za sežig. Skupno smo zbrali 39.300 kg odpadnega olja in smo ga pokurili v parnih kotlih.

V začetku meseca smo priključili tehnični dušik za električno peč v žarilnici valjarnice. Dušik se uporablja za zaščitno atmosfero v peči. Na vročevodnem kotlu 1 smo pričeli z obnovo ekranskih cevi, preventivne preglede in popravila pa smo opravljali tudi na ostalem energetskem omrežju in napravah za proizvodnjo in distribucijo energentov.

Če pregledamo še specifično porabo energije na enoto, lahko ugotovimo, da je ta pri skupni proizvodnji, skupnem vložku in skupno prodanem blagu v letošnjih mesecih postopoma padala, le na skupno proizvodnjo se je v mesecu juniju zopet dvignila s 1.574 na 1.641 MWh/t, medtem ko je skupna proizvodnja nihala med 14.295 in 23.092 tonami, skupna proizvodnja pa med 4.734 in 6.441 tonami.

Inž. Ferdinand Kotnik

NAŠE DELO V JUNIJU

PROIZVODNJA

Jeklarna je v juniju izdelala 8.398,845 ton jekla v obločnih pečeh in 179,110 ton na napravi EPŽ in tako izpolnila načrt 74 - odstotno. Z 10-tonsko EOP so obratovali od 1. 6. do 30. 6. 1993; naredili so 2.091,575 ton, kar je 104,58 odst. načrta. S pečjo UHP niso obratovali pet delovnih dni, tri dni so imeli remont, dva dni pa ni bilo električne energije. Naredili so 6.307,270 ton, kar je 64,57 odst. načrta. Na napravi EPŽ so izdelali 179,110 ton jekla, kar je 132,67 odst. načrtovane proizvodnje.

V juniju je občasno primanjkovalo molibdena in niklja, dva delovna dneva pa so izgubili, ker niso imeli električne energije.

V Valjarni je bila tudi v juniju boljše oskrba z vložkom iz Jeklarne, tako količinsko kot kvaliteto. Še vedno pa so se pojavljali precejšnji zaostanki pri dobavi gredic iz Kovačnice, kjer gre praviloma za visokovredne - višje legiran vložek. Zaradi tega so bili precejšnji zaostanki pri dobavi kupcem v teh kvalitetnih razredih. Kljub težavam jim

je uspelo zmanjšati oziroma prepoloviti zaostanke do njihovega kvaliteto in količinsko (ogromno malih pozicij) najzahtevnejšega kupca Jeklovleka.

Opozoriti pa je treba na izjemne težave na področju vzdrževanosti in kondicijske usposobljenosti proizvodnih naprav. Pogosti so bili zastoji v proizvodnji agregatov zaradi pomanjkanja nadomestnih delov in potrošnega materiala (jermenov, ležajnih blazin...).

V proizvodnji imajo težave zaradi močnega izostanka ljudi na osnovi bolniškega staleža - 12 odst.

Proizvodnja gredic je v juniju znašala 5.380 ton, od tega so jih prodali 1.345 ton, ostalo, 4.035 ton, pa so porabili za proizvodnjo profilov. Odprema je znašala interno (Jeklovlek) 622 ton, eksterno 2.196 ton; izvoza je bilo 1.520 ton.

Kovačnica je prejela 1.695 ton vložka. Skovali so 1.472 ton odkovkov. Toplotno so obdelali 2.015 ton in odpemili 1.086 ton odkovkov, od tega največ gredic, čeprav bi bilo bolje, če bi odpemili največ fazonskih odkovkov. Povečale so se medfazne zaloge, predvsem zaradi večjega obsega dela.

Zmogljivosti kovanja so bile

zasedene povprečno 84 odst. in zaradi letnih dopustov tudi delavci niso bili na čakanju. Odrprtih naročil je bilo za 1.259 ton, kar je mesečni plan odpreme, ta pa se bodo še povečala tudi na račun remontov. Več naročil omogoča lažje načrtovanje in delo z manjšimi stroški.

Jeklovlek je imel proizvodnjo v juniju približno na ravni povprečja prejšnjih mesecev. Vložka je bilo še vedno premalo za tekočo proizvodnjo, tako da je bila le - ta precej sekana, posebno na vlečenju in brušenju.

Noži so imeli v juniju 1.022 ur zastojev - na mehanski obdelavi 633 ur in na brušenju 389 ur. Stanje medfaze je bilo zadovoljivo, še vedno pa jim je primanjkovalo naročil za hitroreznih oddelek ter segmentov za rafinator in defibrator in za pločevinske nože.

PRODAJA

Metal je v juniju prodal 4.951 ton izdelkov in zanje iztržili 458,8 milijona SIT. Količinski načrt je bil uresničen 67 - odstotno, vrednostni pa 69 - odstotno.

Na slovenskem tržišču so prodali 2.776 ton izdelkov v vrednosti 241,9 milijona SIT, na tuje tržišče 1.957 ton izdelkov v vrednosti 201,9 milijona SIT in na YU trg 218 ton v vrednosti 15 milijonov SIT.

Vzroka za nedoseganje načrta sta še vedno pomanjkanje surovin in zamujanje z odpremo.

V Pnevmatiki so junija prodali 50 odst. načrtovanih količin in za to iztržili 55,8 odst. načrtovane vrednosti. Izpadla

pa jim je prodaja nadomestnih delov za rudnik lignita Velenje oz. so jo v zmanjšanem obsegu prenesli v julij. Na YU trgu so plan dosegli nekoliko bolje, in sicer 79,2 odst., vendar so jim vrednostno realizacijo kratile manjša prodaja nadomestnih delov, tečajne razlike in nizke cene za obdržanje makedonskega tržišča.

V Vzmetarni je prišlo do rahlega oživiljanja, tako da so na slovenskem trgu dosegli 115,9 odst. oz 98,8 odst. po finančni plati. Na Hrvaško so prodali 77,1 odst. načrtovanih količin in zanje iztržili 97,2 načrtovane vrednosti. Tudi za julij kaže, da bodo zmogljivosti sorazmerno dobro zasedene.

UVOZ

V juniju 1993 so za potrebe Metala, d.o.o., Ravne uvozili za okoli 1,2 milijona \$ repromateriala in nadomestnih delov. 70 odst. vrednosti uvoza so realizirali s financiranjem prek kreditne linije SZ, ostali del pa so zagotavljali po dolgoročnih kooperacijskih pogodbah ter z rednimi nakupi.

STO je v juniju uvozil za okoli 53.000 \$ repromaterialov in nadomestnih delov. Dolgi dobavni roki nekaterih materialov so jim povzročali v proizvodnji težave, ki pa so jih prav tako uspešno reševali.

Jeklolivarna je uvozila za 157.271 \$ repromaterialov in nadomestnih delov. Devizno financiranje so zagotovili z rednim uvozom prek luenne. Zaradi težav pri plačilu mednarodnega transporta so imeli težave z uvozom oplaščenih peskov. Kljub temu so problem rešili in zagotovili uvoz.

V Strojih so uvozili za okoli 150.000 \$ repromaterialov in rezervnih delov. Še vedno pa jim ne manjka težav z deviznimi sredstvi.

Darinka Gradišnik
OE Statistika

ODSTOTKI DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE

	SKUPNA		ODPREMA		FAKTURIRANA		IZVOZ		IZVOZ		SLOVENIJA	
	PROIZVODNJA	TON	TON	TON	REALIZACIJA	SIT	IZVOZ	%	SIT	SIT	SIT	
	junij	zbir	junij	zbir	junij	zbir	junij	zbir	junij	zbir	junij	zbir
JEKLARNA	87,8	73,4	65,4	73,4	159,0	92,9	184,1	16,9	210,4	21,4	0	0
VALJARNA	77,5	67,1	67,7	64,7	80,5	72,9	72,6	75,1	84,2	80,4	78,3	65,9
KOVAČNICA	85,4	77,4	72,5	69,9	72,6	65,4	69,5	81,9	81,1	87,6	33,4	45,2
JEKLOVLEK	76,6	67,6	80,6	68,5	71,6	67,7	65,9	73,7	76,9	78,8	69,1	44,9
S2 METAL	82,3	70,4	69,7	66,1	79,2	71,0	71,7	75,2	83,3	80,5	64,6	57,0
S2 JEKLOLIVARNA	58,6	64,6	53,3	61,4	62,7	61,8	65,7	61,9	77,9	66,9	34,1	25,3
TSD	254,3	152,4	119,5	126,1	72,5	107,4	82,0	101,9	95,8	117,9	16,8	92,7
KALILNICA					105,2	95,0	0	79,1	0,0	83,7	40,1	44,0
ODROJARNA	43,9	69,4	38,7	80,9	64,6	62,7	1,7	61,9	2,1	64,5	113,0	63,4
PNEVMATSKI STROJJI	55,8	103,7	28,9	107,2	51,1	79,8	35,0	81,2	40,2	86,0	57,7	46,4
VZMETARNA	59,0	52,6	64,5	55,4	79,0	64,8	36,0	38,2	41,8	40,3	98,0	81,6
S2 STO	95,6	80,6	70,3	77,2	71,4	84,6	55,4	84,0	64,6	94,2	75,4	72,3
S2 STROJJI	183,3	91,5	182,9	82,2	125,4	76,6	132,7	78,3	155,7	85,0	110,9	118,4
S2 NOŽI	144,0	101,1	127,3	104,9	154,3	120,3	138,3	108,4	163,5	117,6	100,1	133,1
S2 ARMATURE	109,5	106,4	91,2	111,2	106,6	93,8	100,0	93,7	118,5	101,6	60,9	49,5

SVOBODNI SINDIKAT

POMEMBNE ODLOČITVE
SPREJEMAJO NA VIŠJIH RAVNEHKAKO SE URESNIČUJEJO
STAVKOVNE ZAHTEVE

Ob stavki, ki je bila v podjetjih kovinske in elektro industrije Slovenije v sredo, 30. junija, je stavkovni odbor SKEI od državnega vodstva zahteval, naj zaščiti to vrsto slovenske industrije in delavce, zaposlene v nji, omogoči preživetje brezposelnim ter ukine plačilo dohodnine ljudem z najnižjimi osebnimi dohodki.

Kakor je dejal sekretar Svobodnega sindikata SKEI v Železarni Ravne Janko Dežman, je o izpolnjevanju teh zahtev še preuranjeno govoriti, saj gre za širšo politično dejavnost in sistemske odločitve, ki niso kratkoročnega značaja. S stavko smo hoteli opozoriti na probleme in dati gospodarski politiki smer, ki bi bila delavcem v slovenski kovinski in elektro industriji bolj naklonjena, kot je zdaj. Ker gre za sistemske odločitve na državni ravni, nanje posamezna podjetja tudi ne morejo neposredno vplivati.

TUDI INTERNE ZAHTEVE
IMAJO ŠIRŠI POMEN

Podobno velja za nekatere interne zahteve, ki smo jih oblikovali v družbah Železarne Ravne.

Tako vsi vemo, da je slovenska družba v procesu lastninjenja. Težko pa nam je gledati, ko nekateri bogatijo na račun družbene lastnine, ki smo jo vsi soustvarjali. Nekateri pritiskajo na sindikat, naj prepreči kraje, ta pa je nemočen.

V primeru Slovenskih železarn je položaj še toliko bolj zapleten, ker so podržavljene in formalno lahko država razpolaga s temi tovarnami in njihovim premoženjem kot lastnik. Zadnji delavski svet Železarne Ravne je pristal na podržavljenje, ker so ga prepričali, da podjetje lahko reši edino država. Kako železarno rešuje, vidimo, kaj misli z njo v prihodnje, ne vemo. Vsekakor ne kaže interesa, da bi še naprej ostala njen lastnik.

Ob prodaji bi se lahko zgodilo, da bi delavci ostali brez svojega deleža, ki jim v drugih (družbenih) podjetjih pripada, zato je stavkovna zahteva po soudeležbi delavcev pri lastninjenju upravičena, vprašanje pa je, koliko bo uspešna. Vodstvo Slovenskih železarn je na zahtevo že reagiralo, pripravljene so strokovni predlogi za interno lastninjenje v podjetjih (soodvisne družbe) in delno tudi v C (proizvodna podjetja). O njih naj bi upravni odbor SŽ razpravljali sredi avgusta. Država za delitev premoženja med delavce seveda ni zainteresirana, saj hoče imeti od prodaje podjetij denar, zato je upravičena bojazen, da zaposleni v Slovenskih železarnah ne bomo dobili nič.

REVIZIJE SO OPRAVLJENE

Zahteva, naj bi objavili rezultate revizije v podjetjih Slovenskih železarn (tudi v njihovih "tujih" firmah), verjetno ne bo izpolnjena. Rezultati revizije na Ravnah in v Štorah so že znani, sindikati in upravni odbori bodo dobili podatke, širša javnost pa zaradi varovanja poslovnih skrivnosti najbrž ne. Bilanco za KHF je lastnik (Stroji) že dobil. Pričakujemo pa še splošno oceno o poslovanju, ki bo temeljila na revizijskem postopku.

ZAMRZNITEV PRESEŽKOV -
DA ALI NE

Najbolj problematična in hkrati ključna zahteva junijske stavke je bila zamrznitev določanja trajnih presežnih delavcev.

Problematična je bila zato, ker zanjo ni bilo mogoče pridobiti delavcev v družbah, kjer problema ne čutijo, splošne delavske solidarnosti pa tudi ni. Glavni problem pa je v tem, da je bila odločitev za trajne delovne presežke sprejeta s sanacijskim programom, po katerem prispeva vlada zanje 60 odstotkov sredstev. Družbe, ki imajo zmanjšano proizvodnjo, brez pomoči države tega bremena same ne bi zmogle, tako je sindikat s to zahtevo postavljen pred zid.

V skladu s to zahtevo je tudi predlog zakona, po katerem naj bi država sprejela posebne ugodnosti za reševanje zaposlenosti v občinah Ravne in Jesenice. Slednja je predlog že podprla, na Ravnah pa reakcije nanj še ni bilo.

Medtem ko velik del zaposlenih z nizkimi plačami le stežka preživlja sebe in svoje družine, je direktorjem podjetij dobro postlano. Kakor vse kaže, stavkovna zahteva, naj bi bile njihove plače neposredno odvisne od uspešnosti družbe, ki jih vodijo, ne bo izpolnjena. Prav tako, po mnenju sekretarja Dežmana, pa ni produktivna zahteva po kadrovskih rošadah. Od človeka, ki je le začasno na določenem delovnem mestu in nima pravih kompetenc, je namreč težko zahtevati nadvse zavzeto delo.

CELODNEVNI DELOVNI ČAS
PRINAŠA ŠKODO

Posebna koordinacijska komisija je ugotovila, da je bil v družbah Železarne Ravne delovni čas od 7.30 do 16. ure uveden povsem nestrokovno in v škodo delovnemu procesu. To se da sklepati tudi iz tega, da se je v pol leta število delavcev, ki bi morali delati po novem, razpolovilo - od 1081 jih dela do 16. ure le še 609, pa še to število ne drži popolnoma, saj se vsi, ki so na seznamu, ne držijo uradnega razporeda.

Najbolj so zmanjšali število delavcev, ki delajo v celodnevem delovnem času, v podjetjih, kjer je različno prihajanje na delo prinašalo zmedo v proizvodni proces, ohranili pa so ga v celoti v Poslovnem servisu (uprava) in v podjetjih, kjer so pri tem vztrajali direktorji.

Komisija je ugotovila, da zaradi tega delovnega časa noben šušmar ni prekinil delovnega razmerja, v nasprotju s tem pa so prav vsi, ki hodijo na delo ob 7.30 do 16. ure, materialno prikrajšani, da ne govorimo o slabih posledicah za njihove družine.

Na Jesenicah so zaposleni, ki hodijo na delo v tem delovnem času, stimulirani s 5 odstotki dodatka plači, na Ravnah tega doslej ni bilo.

Komisija bo analizirala vplive tega delovnega časa na ljudi in na delovne ter poslovne rezultate. Pobuda ravnenskega sindikata je, naj velja za delavce, za katere ni primeren delovni čas v okviru posameznih izmen, fleksibilen delovni čas, vsi drugi pa naj prihajajo na delo in odhajajo z njega tako, da ne bodo motili običajnega delovnega reda v podjetjih železarne. Kdor pa je zaradi drugačnega delovnega časa oškodovan, mora dobiti dodatno plačilo.

IZPOLNJEVANJE
KONCERNESKE POGODBE

Zahteva stavke je tudi bila, da morajo družbe SŽ izpolnjevati določila koncernske pogodbe. Na zadnjih sejah upravnih odborov so ugotavljali, da predvsem nekatera proizvodna podjetja teh določil ne upoštevajo. Zaradi finančne nediscipline so zato soodvisna podjetja v velikih težavah. Kolikor posamezni direktorji plačevanja storitev, uslug in materialov ne čutijo kot moralno obveznost, je nujno, da finančno disciplino zagotovi vodstvo koncerna oziroma lastnik Slovenskih železarn.

Po pogovoru s sekretarjem Svobodnega sindikata SKEI zapisala Mojca Potočnik

RAČUNALNIŠKO VODENJE PREVENTIVNEGA VZDRŽEVANJA

V razvitih državah že od srede 60. let štejejo vzdrževanje kot enega pogojev za uspešno gospodarjenje na vseh ravneh.

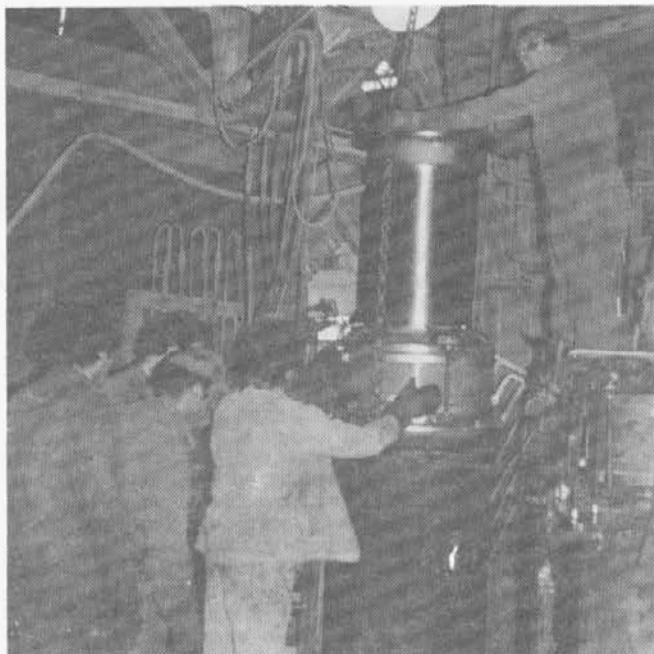
Vsaj še nekaj časa naše gospodarstvo ne bo sposobno izvesti novih investicij, kar pa pomeni, da bo moralo vzdržati z opremo, ki jo ima na voljo. Pravemu namenu bo lahko služila le, če bo pravilno in strokovno vzdrževana.

Na področju vzdrževanja tako pridobiva **preventivno vzdrževanje** vedno večji pomen. Za uspešno poslovanje je izjemno pomembno, da ne prihaja do nepotrebnih okvar in stroje-

stroju oz. napravi, kar imenujemo strojni list. To je nekakšna kartoteka vsakega stroja z osnovnimi podatki:

- naziv osnovnega sredstva
- dobavitelj
- tip
- oznaka dobavitelja
- datum izdelave
- inventarna številka
- obrat in stroškovno mesto
- okolica (prah, temperatura, atmosfera)
- obremenitev in način obratovanja
- datum prevzema sredstva v vzdrževanje.

Večina teh podatkov je že v centralnem računalniku in jih

- pogostost (tedensko, dvo-tedensko, mesečno...)
- zadnji datum izvajanja
- opomba.

To so podatki o strojih, ki jih moramo poznati in vnesti v pro-

bi po načrtu morale biti opravljene že prej, pa iz kakršnegakoli vzroka niso bile. Seznam predpisanih aktivnosti lahko poljubno pregledujemo na ekranu ali ga izpišemo s tiskalnikom. Izpis nalogov je možno poljubno oblikovati.

Druga faza je **potrjevanje nalogov za preventivno vzdrževanje**. Ko so na osnovi izpisanih nalogov posamezne aktivnosti preventivnega vzdrževanja opravljene, je treba potrditi z vpisom imena izvajalca in datuma izvedbe dela. Potrdimo lahko vsako posamezno aktivnost, ali pa pregledamo vse aktivnosti na osnovnem sredstvu in že opravljene s potrditvijo zbrisemo iz tega seznama.

Posebna rubrika omogoča različne **statistične preglede podatkov**, npr.: kakšno je predvideno število pregledov v tednu (mesecu), število opravljenih pregledov v določenem intervalu, koliko in kateri pregledi se pogosto izpuščajo ipd.

Vodenje preventivnega vzdrževanja ne zahteva posebnega znanja, saj program uporabnika vodi skozi vse aktivnosti.

Prav tako za to delo ni potrebno veliko časa, saj se vsi nalogi izpišejo sami, nekaj več časa pa zahteva potrjevanje teh nalogov, vendar pa ta čas ni primerljiv s časom, ki bi bil potreben za ročno obdelavo.

Za testiranje in prikaz delovanja so sodelavci zbrali podatke o osnovnih sredstvih v eni od enot Železarne Ravne, tako da se lahko način delovanja praktično prikaže, vendar pa se je zaradi domnevne nezainteresiranosti možnih uporabnikov delo ustavilo.

Tatjana Buhner, dipl.inž.

lomov, ki ustavljajo proizvodnjo in povzročajo nepotrebne stroške.

Preventivno vzdrževanje pomeni, da je vsak stroj v predpisanih intervalih temeljito pregledan, da so odpravljene vse pomanjkljivosti in so vsi izrabljeni ali poškodovani deli zamenjani prej, kot pa nastane resna škoda.

Izdelali smo **računalniški program za evidenco preventivnega vzdrževanja**.

V programu so podatki o

lahko samo prepisemo.

Tu so tudi podatki o večjih škodah, popravilih in spremembah na osnovnem sredstvu.

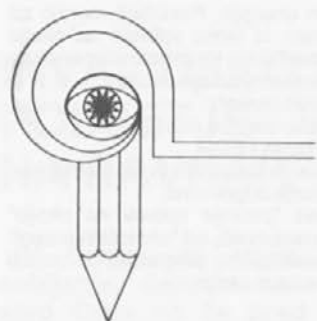
Nadalje ima vsak stroj vpisano svojo **inšpekcijsko listo**, kjer so podrobno opisane vse operacije, ki jih je treba izvajati, ter predpisani roki. Podatki, ki jih ta lista vsebuje, so:

- zaporedna številka operacije
- opis operacije
- šifra izvajalca

gram, preden začnemo z računalniškim nadzorom preventivnega vzdrževanja.

Nadzor se odvija v dveh fazah.

Prva faza je **izpis nalogov za preventivno vzdrževanje**. Oblikujemo seznam vseh osnovnih sredstev in posameznih aktivnosti na njih, ki so po načrtu (navodilih) predvidene, da naj bi se opravile v prihodnjem ali tekočem tednu. Poleg teh v seznam vpišemo in poudarimo tudi vse aktivnosti, ki

NAGRADA ŽELEZARNE RAVNE ZA LETO 1993

V OE izobraževanje so za leto 1993 razpisali 20 nalog s 4 področij:

- metalurgije in kemije
- strojništva
- elektrotehnike, računalništva in informatike
- ekonomije, prava in družboslovja.

K sodelovanju so povabili študente (redne, ob delu, iz dela), ki študirajo v Sloveniji. Do razpisanega roka so dobili 11 nalog, in sicer 6 s področja metalurgije in kemije, 3 s področja strojništva in 2 nalogi s področja elektrotehnike in računalništva.

Podelitve nagrad, ki je bila v petek, 30. julija, so se udeležili avtorji nalog, mentorji, člani komisij in ostali, ki so sodelovali pri letošnjem, že 7. natečaju za Nagrado ŽR. Nagrade je podelil predsednik Sveta Nagrade ŽR dipl. inž. Zvonko Erjavec, ki je v uvodni besedi poudaril, da je naša dolina še vedno premalo poznana in cenjena po znanju - po številnih strokovnjakih z najrazličnejših področij, ki tu živijo in delajo. Nagrade so denarne, njihova višina pa je določena glede na poprečno plačo v Železarni Ravne - Metalu in STO - v 1. kvartalu letošnjega leta.

Naloge sta pregledali in ocenili komisiji, ki sta upoštevali teoretični pristop, izvirnost posameznih izpeljav, dokazov in rešitev, predvsem pa praktično uporabnost naloge.

Komisijo za področje metalurgije in kemije so sestavljali:

- predsednik: dr. Ferdo Grešovnik
- člani: mag. Alojz Rozman
dipl. inž. Jože Žlof
dipl. inž. Jože Apat
dipl. inž. Mojca Kert - Kos
prof. Lilijana Toplak.

Nagrade so prejeli:

- 1. nagrade:

- **VIKTOR FORTIN** za nalogo Kinetika procesov v reaktorju UHP (mentorji: Jože Apat, dipl. inž. ŽR, mag. Alojz Rozman, ŽR in dr. Jakob Lamut, FNT-Montanistika)
- **ALOJZ BUHVALD, IGOR LIPOVNIK** in **DUŠAN GRADIŠNIK** za nalogo Redukcija kromove žilindre (mentorji: dipl. inž. Andrej Lesnik, ŽR, mag. Alojz Rozman, ŽR, in dr. Jakob Lamut, FNT-Montanistika)
- **DANIJELA SKOBIR** za nalogo Tehnologija nekdanje železarne na Prevaljah (mentorji: inž. Joško Kert, ŽR, prof. Stanko Lodrant in dr. Jakob Lamut, FNT-Montanistika)
- **MATEJ JURAC** za nalogo Trendi razvoja, karakteristike naprav in uporabnost vakuumskih peči za toplotno obdelavo (mentorja: Vlado Hrnčič, dipl. inž., ŽR, dr. Ladislav Kosec, FNT-Montanistika).

- 2. nagradi:

- **RAHELA RODOŠEK** za nalogo Toplotna bilanca kovaške

žarične peči št. 3 (mentor: inž. Franc Oderlap, ŽR)

- **BOSTJAN CAS**, edini srednješolec, za nalogo Uporabnost vermikulita pri čiščenju zaoljenih odpadnih vod Železarne Ravne (mentor: inž. Joško Kert, ŽR).

Komisijo za področje strojništva, računalništva in elektrotehnike so sestavljali:

- predsednik: mag. Vinko Močilnik
- člani: dipl. inž. Ivan Koren
dipl. inž. Mirko Pikalo
Dušan Rus
prof. Lilijana Toplak.

Za področje strojništva so podelili samo 1. nagrade, prejeli pa so jih:

- **JANEZ HABJANIČ** za nalogo Izdelava računalniškega programa za optimiranje zobniških prenosov (mentorji: mag. Vinko Močilnik, ŽR, dipl. inž. Miran Pirtovšek, ŽR, in dipl. inž. Branko Pogorevc, ŽR)
- **EMIL SIROVINA** prav tako za nalogo Izdelava računalniškega programa za optimiranje zobniških prenosov (mentorji: mag. Vinko Močilnik, ŽR, dipl. inž. Miran Pirtovšek, ŽR, in dipl. inž. Branko Pogorevc, ŽR)
- **ANDREJ BLAGOTINŠEK** za nalogo Zasnova organizacije in generiranja knjižnice simbolov za AVTOCAD s pomočjo AVTOLISP (mentorja: Dušan Rus, ŽR, in dipl. inž. Miran Pirtovšek, ŽR).

Za področje elektrotehnike in računalništva pa so podelili dve 1. nagradi, ki sta ju prejela:

- **LOVRO VREŠ** za nalogo Povezava kosovničnega procesorja AVTOCAD na računalniku PC s kosovničnim procesorjem na poslovnem računalniku IBM (mentor: dipl. inž. Avgust Krajnc, ŽR)
- **MARKO VALANT** za nalogo Realizacija analognog - digitalnega pretvornika z mikroročunalnikom družine 8051 (mentorja: dipl. fizik Mirko Pikalo, ŽR, in dipl. fizik Marko Modic, ŽR).

Enotna ugotovitev obeh komisij je, da so vse naloge izdelane na visokem strokovnem nivoju.

Kakšna bo usoda Nagrade Železarne Ravne v prihodnje, še ni znano, člani obeh komisij pa so bili mnenja, da je treba raziskovalno delo vsekakor še naprej spodbujati. V kakšni obliki in na kakšen način, pa bo treba do jeseni še dokončno doreči.

Irena Nagernik

EKOLOGIJA - POMEMBNA KOT KAKOVOST

Vse več podjetij v Sloveniji se zaveda, kako pomembna je za njihov obstoj in napredek kakovost, manj pa jih je doslej dojelo, da morajo v enaki meri skrbeti tudi za varstvo okolja, saj drugače ne bodo mogla ostati v družbi evropskih proizvajalcev in tržnih partnerjev. Kakor v EGS kmalu ne bo mogel prodajati, kdor ne bo imel certifikata kakovosti, tako tudi izdelki iz podjetij, ki ne bodo opravila ekoloških presoj, na tem trgu ne bodo imeli kaj iskati. Po besedah dipl. inž. Vlada Macurja, koordinatorskega strokovnega komisije v Slovenskih železarnah in predsednika strokovne komisije v Združenju črne in barvaste metalurgije in livarn Slovenije pri GZS, bodo zahtevo po ekoloških certifikatih v EGS uveljavili s 1.6.1994.

Zahtevam v zvezi z varstvom okolja se tudi Slovenske železarne ne bodo mogle izogniti. Kaj bodo morale storiti, je razvidno iz gradiva, ki ga je pripravila Služba za napredek poslovanja pri GZS in nam ga je posredoval gospod Macur. Objavljamo ga v prirejeni obliki.

Kaj je ekološka presoja

Po definiciji Evropske skupnosti in Mednarodne trgovinske zbornice je ekološka presoja orodje upravljanja, ki zajema sistematično, dokumentirano, periodično in objektivno vrednotenje poslovanja podjetja, sistem vodenja in oblikovanja procesov, ki naj zagotovijo varovanje okolja, tako da:

- nadzira dejavnosti, ki imajo vpliv na okolje
- vrednoti skladnost s politiko varstva okolja, kar pomeni tudi skladnost z zakonskimi zahtevami in določili.

Podobno kakor v podjetjih skrbijo za celovito zagotavljanje kakovosti (TQM - total quality management), bodo morali uvesti tudi celovito skrb za okolje (EQM - environmental quality management).

Zakaj in čemu okolju prijazno poslovanje

Podjetja morajo zagotoviti okolju prijazno poslovanje, ker se močno zaostrujejo ekološki standardi, normativi in zakonodaja. Sprejeti so bili že številni ekonomski ukrepi, ki onemogočajo poslovanje podjetjem, ki onesnažujejo okolje. Varstvo okolja je tudi neposredno povezano z gospodarskimi dejavnostmi, široko porabo, zaposlovanjem in investicijami, vse dogajanje v gospodarstvu pa tudi budno spremljajo javna občila; ekološko prebujena javnost ne dopušča brezbržnosti in dejanj, ki bi imela negativne posledice za okolje.

Kaj morajo v podjetjih storiti za okolje

- Podjetja morajo vse bolj dokazovati, da:
- delujejo v skladu s predpisi o varstvu okolja
 - da so njihovi izdelki narejeni, pakirani, dostavljeni, uporabljeni ter po uporabi odstranjeni na okolju prijazen način
 - da so sredstva za varstvo okolja smotno porabljena
 - da je dolgoročna strategija razvoja skladna z zahtevami po varstvu okolja.

Tem zahtevam morajo podjetja prilagoditi lastno dejavnost, iz-

delke ali storitve ter rabo surovin in energije. Poskrbeti morajo za dosleden nadzor nad vsemi dejavniki, ki lahko vplivajo na okolje (tehničnimi, administrativnimi in človeškimi) in zagotoviti nenehno zmanjševanje ali celo prenehanje obremenjevanja okolja.

Podjetja morajo torej delovati na treh ravneh:

1. začrtati in sprejeti primerno politiko varstva okolja
2. uvesti sistem ekološkega upravljanja - EQM
3. korektno obveščati javnost o svojih dosežkih in tako širšo javnost prepričati, da se obnašajo do okolja odgovorno.

Pri tem je treba razločevati med "presojo vplivov na okolje" (PVO), ki ocenjuje možne ekološke nevarnosti, od "ekoloških presoj" (ECO AUDIT), ki imajo namen sistematično pregledati in oceniti skladnost proizvodnje z zahtevami varstva okolja.

Kaj ocenjuje ekološki presojevalec

Ekološki presojevalec pri preverjanju politike in sistema zagotavljanja varstva okolja namenja pozornost vplivom na okolje, kot so:

- čezmerne emisije, nadzor nad njimi, spremljanje, opozorilni sistem
 - stranski učinki, npr. hrup
 - raba energije in vode
 - raba surovin
 - zmanjšanje količine odpadkov, ponovna uporaba, reciklaža, transport, odstranjevanje
 - ekološka podoba pogodbenih sodelavcev in dobaviteljev
 - raziskovanje in preprečevanje nezgod
 - izobraževanje, vključevanje v ekološke projekte, obveščeno zaposlenih
 - odnosi z javnostjo, informiranje javnosti in postopki pritožbe.
- Pomembno je, da ekološko presojo podpre najvišje vodstvo podjetja - s tem je tudi zagotovljeno celovito ekološko upravljanje podjetja.

Mednarodna dejavnost za uvedbo EQM

Mednarodna trgovinska zbornica v Parizu je sprejela Poslovno listino o obvladljivih razvojnih možnostih (Business Charter for Sustainable Development) in oblikovala temeljna izhodišča za ekološke presoje.

- Industrijska (panožna) združenja pripravljajo programe za varstvo okolja; CEFIC je npr. objavil program Responsible Care - Odgovorno ravnanje.

Evropska skupnost je sprejela predpise za prostovoljno ekološko presojo industrijskih podjetij v sklopu ekološkega managementa in presoj.

V okviru sistema standardizacije ISO je oblikovala strateško posvetovalno telo za vprašanja okolja SAGE:

- ISO/TC 207 - ekološki management
- ISO/TC 176 - upravljanje in zagotavljanje kakovosti.

Standarde ISO 9004, ISO 9001/2/3 in ISO 10011(1,2,3) naj bi začeli uporabljati tudi za ekološke presoje.

V Veliki Britaniji ureja varstvo okolja standard BS 7750 - Specification for Environmental Management System.

Resolucija ES 93/C 120/03, sprejeta 30.4.1993, ki dovoljuje prostovoljno presojo industrijskih podjetij v sklopu ekološkega upravljanja, določa, da morajo podjetja, ki se odločijo za ekološko presojo:

- imeti program ekološkega upravljanja (EQM)
- oceniti delovanje tega programa (presoja)
- obvestiti javnost o rezultatih presoje.

Podjetja, ki bodo uspešno prestala ekološko presojo, bodo lahko uporabljala "EKOLOŠKO IZ-JAVO". Seznam teh podjetij pa bo Evropska skupnost redno objavljala kot "zeleno listo" v svojem uradnem listu. Uveljavitev sistema ekološkega upravljanja bo podjetjem v pomoč pri promociji njihovih izdelkov in storitev in bo eden temeljev uspešnosti v evropskem merilu.

INVALIDSKO PODJETJE NA RAVNAH

V Centru za usposabljanje, delo in varstvo Crna so že pred letom pričeli razmišljati, kako bi pomagali najti zaposlitev invalidom, teže zaposljivim osebam in tistim, ki so končali osnovno šolo s prilagojenim programom. Porodila se je ideja o ustanovitvi invalidskega podjetja, ki je letos zaživela tudi v praksi. Najprej so poiskali prostor in ga uredili, 11. maja so se začeli usposabljati mentorji, 24. maja pa so pričeli z delom.

Podjetje, ki so ga ustanovili s pomočjo Zavoda za zaposlovanje, Socialnega skrbstva in IS SO Ravne, je našlo svoj prostor znotraj ograje Železarne Ravne - na haldi, v nekdanji hali Stavbenika. Izvajajo 3 programe, in sicer: prilagajanje delu in delovnim navadam, usposabljanje za delo in pozneje, ko bodo razvili lastne proizvodne programe, tudi zaposlovanje invalidov in teže zaposljivih oseb.

Trenutno je v podjetju 23 zaposlenih - 17 invalidnih in teže zaposljivih oseb, 5 mentorjev in vodja, opravljajo pa različna lažja dela za podjetja in zasebnike, predvsem sestavljajo posamezne dele in izdelujejo embalažo.

Materialne stroške podjetja krije Center za usposabljanje, delo in varstvo Crna; mentorji so v podjetje vključeni v sklopu javnih del in del njihovih stroškov pokriva IS SO Ravne in Zavod za zaposlovanje, ki prav tako pokriva del stroškov invalidov in teže zaposljivih oseb. Nekaj dobička pa ustvarijo tudi sami, s svojim delom.

Vodja podjetja Janko Praprotnik je povedal, da si želijo razviti in izvajati lasten proizvodni program, vendar potrebujejo za to dodatno opremo in tudi ustrezne kadre. Zato zaenkrat ostajajo pri sedanjem delu za podjetja in zasebnike, ki pa ga je v teh kriznih časih vse teže zagotoviti.

I.N.

EKO RUŠE 93 NA RAVNAH

Od 29. junija do 13. julija je bil v Rušah pri Mariboru mednarodni mladinski ekološko-

raziskovalni tabor, ki ga je letos že petič vodil dipl. inž. Ljubo Germič. Tabor organizirajo z namenom, da med počitnicami zaposlijo mlade s koristno dejavnostjo in hkrati poskrbijo za njihovo družabnost. Mimo raznih raziskovalnih akcij v zvezi z onesnaževanjem okolja pripravljajo še kulturne večere (v glasbeni delavnici je letos sodelovalo kakih 40 skupin mladih), izlete in ekskurzije.

V petek, 9. julija, so udeleženci tabora EKO Ruše 93 obiskali Železarno Ravne. Inž. Jožko Kert jim je predstavil dosežke pri varstvu okolja na Ravnah. Za okolje je ravska železarna začela skrbeti že pred leti, ko je zgradila centralno ogrevanje za mesto, nato pa je vsa leta veliko vlagala v odpraševalne in druge čistilne naprave. Rezultat tega sta skoraj 100-odstotno odpraševanje (Flaektovi odpraševalni napravi za obe topilnici) in znova oživiljena Meža, ki se je tudi po zaslugi Rudnika Mežica iz četrtega dvignila v drugi do tretji razred onesnaženosti. Problem v Železarni Ravne predstavlja čezmerni hrup, ki ga

povzroča peč UHP in ga doslej zaradi pomanjkanja finančnih sredstev še niso mogli odpraviti.

Mladi raziskovalci, študentje in dijaki iz Slovenije ter Nizozemske in Avstrije, so si z zanimanjem ogledali naprave za varstvo okolja v železarni (napravo za čiščenje oljnih emulzij, destilirno napravo za nitrorazredčila, odpraševalne naprave), nato so doživeli še lepo okolje Rimskega vrelca in Ivarčkega ter se popoldne zadovoljni vrnili v Ruše.

Ljubo Germič je izrazil željo, da bi se sodelovanje z ravnskimi ekologi v prihodnje še poglobilo, mladi na Ravnah pa gotovo tudi ne bi imeli nič proti, ko bi kdo od pristojnih v tem kraju začel razmišljati o podobni akciji, kakršna že več let poživlja počitniški utrip v Rušah in okolici.

Mojca Potočnik

INTERNI TISK V ŽELEZARNI

PRAKSA DOKAZUJE UPRAVIČENOST INFORMIRANJA

Čeprav se pogosto pritožujemo, da nimamo informacij o dogajanju v tovarni, pa pregled glasil in raznih internih publikacij razkrije njihovo pestrost.

Bi bil uresničljiv predlog, da bi imeli v železarni t.i. press center, kjer bi vse gradivo zbrali, lektorirali, poskrbeli za oblikovanje, tiskanje in razdeljevanje?

INFORMATIVNI FUŽINAR

Izhaja že 30. leto. Oddelek za informiranje pripravi letno 12 števil. Njegov obseg se je pred dvema letoma zmanjšal na 16 strani (prej 20 do 28). V začetku letošnjega leta se je naklada močno znižala (od 6000 na 4600 izvodov), saj ga po sklepu direktorjev upokoječencem ne pošiljamo več.

Vsebinska zasnova je dokaj razpoznavna: poleg uveljavljenih rubrik in rednih sodelavcev skuša zajeti aktualna dogajanja v tovarni. Bil bi še bolj zanimiv, če bi iz družb dobivali več namigov o temah za časopis.

NOVICE

Priloga Informativnega fužinarja so že 14. leto. Sedaj mesečno izidejo po tri številke na listu formata A4. Od letos jih v razmnoževalnici pripravijo po 1200 izvodov.

Prinašajo vesti o proizvodnih in prodajnih rezultatih, dejavnostih raznih služb, obvestila in vabila.

KOROŠKI FUŽINAR

Zadnja leta izideta po dve številki letno. Oddelek za informiranje je zadnje bralcem ponudil junija. V primerjavi s prejšnjimi je obsežnejša (56 strani), izšla pa je - zahvaljujoč sponzorskim prispevkom in nekoliko višji ceni, kot smo je bili vajeni doslej - v nakladi 1400 izvodov.

Tudi ta številka vsebuje resne članke o zgodovini in sedanosti naše doline ter angažira veliko piščočih Korošcev.

SLOVENSKE ŽELEZARNE

Predstavitvena številka je izšla marca 1993 v nakladi 12000 izvodov. Avtorji člankov (direktorji in Oddelek za informiranje) pišejo o organiziranosti koncerna ter pomembnejših poslovnih funkcijah.

Kako bo s skupnim časopisom v prihodnje, v tem trenutku še ni mogoče napovedati.

KAKOVOST STO

Pod tem naslovom že drugo leto izhajajo Interne informacije Službe kakovosti v STO. Do sedaj je Bojan Lesjak, strokovni delavec v Oddelku za analizo in potrjevanje kakovosti, uredil 9 števil; zadnja je izšla maja, pripravljena pa že novo, dvojno številko, ki bo prinesla nekatere vsebinske novosti. Povečal se bo tudi obseg.

Glavna tema je kakovost: od analize mesečnih proizvodnih rezultatov, neuspele proizvodnje, njenih vzrokov, predstavitve procesa kontrole do izobraževalnih vsebin. V prihodnje bodo svoj pogled na kakovost razgrnili tudi direktorji posameznih obratov.

Kakovost STO natisnejo v 200 izvodih, razdelijo pa jih med delovodje in pritrldijo na oglasne deske. Informacije so namenjene zaposlenim v STO, zato jih ne širijo po vsej železarni.

Izkušnje s tovrstnim informiranjem so pozitivne: podatki o neuspeli proizvodnji so prikazani nazorno in zgoščeno, delavci pa o kakovosti svojega dela dobijo povratne informacije.

OBVESTILA SLUŽBE ZA RAZVOJ SŽ

Pod naslovom Informacije jih od maja 1993. ureja in izdaja IC- Standardizacija in dokumentacija na Ravnah. Ta oddelek je doslej pripravljaval Informacije, obvestila službe za standardizacijo in dokumentacijo Železarne Ravne (letos je izšla ena številka) in jih bo

tudi v prihodnje, vendar le za ravenske družbe.

Novo glasilo naj bi prispevalo k širjenju informacij s področja razvoja med strokovnimi delavci v SŽ. Ustvarjalci predvidevajo naslednje vsebinske sklope: obvestila o razvojnih nalogah, zagotavljanju kakovosti, standardizaciji, energetiki, ekologiji, novih izdelkih, delu tehničnih odborov, on-line informacijskem sistemu, dosegljivi strokovni literaturi in periodiki, možnih poizvedbah v knjižničnoinformacijskem sistemu ipd.

Doslej je izšlo 6 števil (na formatu A4), v njih pa so različni avtorji (predvsem sodelavci Službe za razvoj SŽ) predstavili standardoteke, sezname tujih revij v knjižnicah SŽ, možnost oglaševanja in poizvedbe poslovnih informacij, kakovost v SŽ itd.

Informacije prejemajo strokovni delavci v družbah SŽ, ki delajo na področju razvoja in raziskav, zagotavljanja kakovosti, v tehnoloških oddelkih in pripravah dela, konstrukcijskih oddelkih itd. - skupno okrog 300 ljudi; če pa je vsebina primerna za širšo javnost, se naklada suče okrog 1000 izvodov. Posamezna številka obsega od ene do štiri strani besedil.

Po besedah Borisa Jociča, vodja IC, si bodo v prihodnje prizadevali, da bodo informacije še boljše - tako tehnično (potrebovali bi zmogljivejši računalnik in programe za namizno založništvo) kot vsebinsko (zanimive in koristne). Razveseljivo je, da je pripravljenost za sodelovanje izrazil tudi Metalurški inštitut.

INFORMACIJE SVOBODNEGA SINDIKATA

Njihov popolni naslov je seveda daljši - vsebujejo še nadnaslov: Sindikat kovinske in elektroindustrije ter pojasnilo, da so to Informacije sindikata družb Slovenskih železarn Ravne.

Izhajajo že tretje leto. Prvi letnik vsebuje 14 števil, drugi pa 18. Med letošnjim januarjem in majem niso izhajale; kot pravi sekretar Svobodnega sindikata Janko Dežman, predvsem zaradi sindikalnega molka ter razprav o načinih obveščanja članstva. Informacije za sedaj ostajajo, čeprav se bodo o tem, ali pripravljati pisne informacije ali pa še bolj razpusti zaupniško mrežo, v sindikatu še dogovorili.

Sporočila, ki so jih namenjali članstvu, pa tudi direktorjem in sredstvom obveščanja, natisnejo v nakladi 800 do 1500 izvodov, največkrat v centralni razmnoževalnici. Zaposleni lahko sindikatove Informacije dobijo pri vratarjih, kjer pa jih pogosto zmanjka za vse, ki ob njihovem izidu niso na delu.

V sindikatu se zavedajo, da bi lahko bile informacije še bolj kakovostne, vendar jih morajo pogosto pripraviti "na horuk".

SPOROČILA SINDIKATA NEODVISNOST

Izhajati so začela julija 1991. Do konca leta je izšlo 18 števil, naslednje leto 25, letos 10 (poleg bolj vsebinskih Sporočil pa so članom namenjali tudi različna obvestila, npr. o ugodnih nakupih). V prvih dveh letih so Sporočila izhajala pod naslovom Sindikat Neodvisnost(i) ŽR, sedanja "glava", ki bo v kratkem drugačna, pa je sestavljena iz znaka (marjetica) in napisa Neodvisnost, glasilo KNSS družb Železarne Ravne, dodana je še številka sporočila.

Sporočila prinašajo predvsem stališča sindikalnih organov. Tempo izhajanja je odvisen od sindikalnih dejavnosti. Besedila, ki največkrat obsegajo en list formata A4 ali A5, pripravlja Miroslav Garb, sekretar sindikata Neodvisnost. V razmnoževalnici Železarne Ravne ponavadi natisnejo od 600 do 1100 izvodov Sporočil; naklada pa je odvisna od tematike. Glasilo potem razdelijo članom sindikata in obesijo na oglasne deske.

Zbrala: Andreja Čibron-Kodrin

KULTURA

RAVENSKI GODBENIKI V ITALIJI

Prvi gost letošnjih poletnih glasbenih večerov v mestu Maniago v Italiji je bil 3. julija Pihalni orkester ravenških železarjev. Na teh sobotnih večerih se vsako leto v juliju zvrstijo številne glasbene skupine, po ena navadno tudi iz Slovenije, od koder so letos prišli Ravenčani. Ti so se odzvali povabilu Hermana Gergoleta, predstavnika Združenja italijanskih pihalnih godb, ki je doslej za naše godbenike pripravil že več gostovanj v Italiji.

Letošnji nastop v Maniagu je nadvse uspel. Ravenčani so številne poslušalce navdušili tako s slovenskimi skladbami - igrali so Štruclovo koračnico Zlatorog, Učakarjevo skladbo Za goro - kot z "italijanskimi" (J. Fucik: Florentinska koračnica, Kolditz: Bella Italia) in drugimi (Hautwast: Holandska uvertura, Scheffer: Perfidia, Penders: Rože z japonskega vrta, Ravenal: Dan, ko si pel to pesem).

Kakor je celoten orkester igral uigrano in je z občutkom sledil dirigentski palici Ivana Gradiška, so svojo nalogo zanesljivo opravili tudi mladi solisti - saksofonistka Betka Kotnik, oboistka Katja Oserban in trobentač Benjamin Lesjak. Orkestru je pomagal tudi njegov častni član, flavist Janez Petrač.

Jeseni pričakujejo ravenški godbeniki svoje italijanske gostitelje - pihalni orkester iz Maniaga - na Ravnah.

POLJSKI KOMORNI ZBOR CANTILENA NA PREVALJAH

V nedeljo, 11. julija, je bil v prevajlski cerkvi koncert moškega komornega zbora Cantilena iz Wroclawa na Poljskem. Zbor, ki ga vodi prof. Tadeusz Zathay, poje pesmi raznih stilnih obdobj, od gregorijanskega korala, renesanse, baroka do sodobne glasbe, ter iz različnih dežel - od vzhodnoevropskih do zahodnoevropskih ter črnih duhovnih pesmi. Precejšnjo pozornost

namenja pravoslavni cerkveni glasbi.

S svojim dobro naštudiranim programom je zbor gostoval že v številnih evropskih državah ter žel priznanja na zborovskih tekmovanjih, v Slovenijo pa je prišel tokrat prvič, in to iz avstrijske Koroške, kjer je bil gost slovenskega zbora Srce v Dobri vasi. Čeprav s koncertnim sporedom na Prevaljah ni odkril zastora nad sodobno poljsko glasbo (kar smo na tihem pričakovali), je njegov nastop za poslušalce pomenil prijetno osvežitev. Še posebej toplo je občinstvo sprejelo soliste - sopranistko Barbaro in altistko Joanno Zathay, tenorista Edwarda Kulczyka in malega violinista Karla Zatheya.

IZŠLA JE FOTOMONOGRFIJA

MEŽIŠKA DOLINA

V sredo, 28. julija, je bil v Koroški osrednji

knjižnici Dr. Franc Sušnik na Ravnah znamenit dogodek: oznanili so izid fotomonografije Mežiška dolina. Na slovesnosti je pel ravenški Koroški oktet, udeležili pa so se je številni gostje iz domače in sosednjih občin ter soustvarjalci knjige.

sedi in sliki predstavljena Mežiška dolina s svojo preteklostjo in sedanostjo, v svoji geografski in kulturno-zgodovinski podobi, ki jo je oblikoval urednik Janez Mrdavšič, sledita še povzetka v angleškem in nemškem prevodu, zato bo knjiga uporabna tudi za tujce.

Fotomonografijo **Mežiška dolina** je izdal izvršni svet Skupščine občine Ravne na Koroškem na pobudo prof. Janeza Mrdavšiča, ki je bil tudi glavni urednik, v uredniškem odboru pa so bili: inž. Marjan Berložnik (predsednik), prof. Silva Sešel, mag. Mateja Meši, akad. slikar Benjamin Kumprej, arh. Peter Gladež, Vojko Močnik, Štefan Lednik, Alojz Repanšek in dr. Bojan Borstner. Večji del knjige je namenjen slikovnemu gradivu, ki ga je pripravil fotograf Milan Pajk iz Ljubljane, po nekaj posnetkov so prispevali tudi Tomo Jeseničnik, dr. Ivo Štručl in Rado Vončina. Knjigo je oblikoval in opremil arhitekt Edi Koraca iz Slovenj Gradca, založila založba Voranc z Raven in natisnila tiskarna Gorenjski tisk Kranj v 6000 izvodih.

V prvem delu knjige je v be-

Namen izdajatelja je bil s knjigo odkriti svetu lepote Mežiške doline, njenih krajev in ljudi, zato - razen z esejistično besedo - govori predvsem z barvno umetniško fotografijo. Predstavlja naravne danosti, arhitekturo v tem prostoru in ljudi.

Kakor je ob predstavitvi dejal prof. Mrdavšič, je knjiga nastajala v času, "ko je nagli razvoj zadnjih 50 let obračunal s počasno preteklostjo in ko velik del preteklosti prehaja v zakladnico folklornega izročila, za prihodnost pa nam manjka trdnih vrednot in jasna gospodarska perspektiva." Sled tega spoznanja je v besedilnem in slikovnem delu knjige jasno razvidna.

Fotomonografija Mežiške doline je v oblikovnem in estetskem smislu velik dosežek, na prihodnjih rodovih pa je, da v podobni publikaciji odprejo vrata tudi sodobnemu dogajanju v tej dolini in njenim živim ljudem.

Mojca Potočnik

REKREACIJA IN ŠPORT

ODBOJKA Kot kaže, bodo odbojkarji Fužinarja vstopili v novo prvoligaško sezono v močno pomlajeni sestavi. V ravenskem klubu so namreč nastale precejšnje kadrovske spremembe. Prvi je zaprosil za izpisnico Danilo Maučnik, ki bo okreplil člana tretje slovenske lige Turbino iz Selnice. Od Fužinarja je odšel tudi Miran Gros, ki je prestopil k Topolšiči, medtem ko naj bi Dejan Fujs v prihodnji sezoni igral za prvoligaško ekipo Vigrosa iz Murske Sobotice. K temu je dodati, da bo - sodeč po njegovi izjavi - sklenil svojo dolgoletno športno pot tudi Igor Filipančič. Tako bo trener Adi Urmaut ostal kar brez štirih igralcev prve postave.

Na srečo se je k Fužinarju vrnil Matjaž Urmaut, ki je prej igral za zagrebško Mladost Monter, zadnje leto pa pri novomeškem Pionirju. Pri ravenskem klubu računajo še na svojega bivšega odbojkarja Tea Torejca, toda njegova vrnitev je vprašljiva, saj Torejca veže pogodba z avstrijskim Wolfsbergom še do konca letošnjega leta.

Doslej smo imeli v Sloveniji tri mednarodne odbojkarjske sodnike, in sicer Ravenčana Jožeta Lečnika, Novomeščana Jureta Stegnarja in Jeseničana Petra Končnika, letos pa se je omenjeni trojici pridružil še dolgoletni zvezni sodnik 39-letni Ravenčan Dušan Brankovič. V češkem športnem centru "Brandys nad Labem" blizu Prage je Brankovič sodeloval na seminarju in med 21 kandidati uspešno opravil teoretični del izpita za mednarodnega sodnika. Seminarja so se udeležili kandidati iz 15 držav. Dušan Brankovič je tako dobil naziv sodnika pripravnika, kajti letos bo moral opraviti še praktični del izpita, kar pomeni, da bo prvi sodnik na sedmih mednarodnih tekmah.

NOGOMET Potem ko so lani zaradi slabega kadrovskega in tudi gmotnega stanja pri Fužinarju razpustili člansko nogometno moštvo, se je po letu dni peščica zanesenjakov znova odločila obuditi to priljubljeno športno igro na Ravnah. Od jeseni dalje naj bi članska ekipa torej znova nastopala v najnižji slovenski ligi, to je II. ligi nogometne zveze Maribor. Konstituiran je tudi nov

upravni odbor kluba, ki mu predseduje Bojan Jehart, medtem ko je podpredsednik Staš Potočnik. Tajnik kluba je Alojz Ferik, blagajnik Branko Čuk, tehnični vodja članske ekipe Marjan Medvoz, tehnični vodja za mlajše kategorije pa bo Jože Kolar.

Trener ekipe je postal Miro Oman, ki bo odgovoren tudi za vse ostale selekcije, njegovi pomočniki pa so pri mladincih, kadetih in pionirjih Peter Štehar, Janez Kokol in Zdravko Korošec. V klub želijo pritegniti še nekatere bivše nogometaše,

kot so Vinko Šuler, Branko Ferlin in Zvone Pečovnik, ki naj bi skrbeli za naraščajnike. Trener članskega moštva Miro Oman vadi trenutno s 18 igralci, med njimi bodo sestavljali okostje prve ekipe bivši nogometaši ravenskega kluba, nekaj igralcev pa je prišlo iz drugih koroških klubov. Tako s Prevalj Blatnik, Poberžnik, Sovinc in Denša, iz Dravograda Ivi Vavčec ter iz Mežice Krajnc, Kričej, Zancan, Levar in Švab, ki so leto dni igrali pri Akumulatorju.

PLAVANJE V Trbovljah je bil 10. julija Lučkin memorial, tekmovanje v kadetskih in pionirskih kategorijah, na katerem so nastopili mladi plavalci in plavalke iz domala vse Slovenije ter Primorja z Reke. Fužinarjevi plavalci so dosegli naslednje uvrstitve: med kadeti je Primož Abraham zmagal na 100 m delfin in bil 4. na 100 m hrbtno. Med pionirji se je izkazal Matjaž Čepelnik, ki je osvojil 1. mesto v disciplini 100 m prsno in bil 3. na 100 m

delfin. Na 5. mesto sta se uvrstila Marko Šuler in Anja Srebotnik, 6. je bila Tanja Merzdovnik, 10. pa Miha Tisovnik.

V Radovljici je bilo od 16. do 18. julija odprto absolutno državno prvenstvo. Od Ravenčanov je bil Borut Dežman uvrščen na 3. in 4. mesto v hrbtnem plavanju, Helena Cej je dosegla 4. in 5. mesto v delfinovem slogu ter bila 11. na 200 m mešano, medtem ko si je Sonja Prosenec priborila tri nastope v malem finalu, kjer je osvojila 9., 10. in 11. mesto.

Na mladinskem državnem prvenstvu v Trbovljah, ki je bilo od 23. do 25. julija, sta plavalca Fužinarja Miha Hribernik med mladinci in Borut Dežman med kadeti osvojila drugi in tretji mesti v disciplini 100 in 200 m hrbtno. Primož Abraham je osvojil bronasti odličji med kadeti na 100 in 200 m delfin.

ATLETIKA Na atletskem troboju mladinskih reprezentanc

Peter Rapac v disciplini 3000 m zapreke. V teku na 800 m sta bila še Luka Leitinger 6. in Robert Brezovnik 7.

NAMIZNI TENIS Na 36. mladinskem evropskem prvenstvu, ki je potekalo v drugi polovici julija v Ljubljani, smo tudi Korošci imeli svojo predstavnico. V kadetski reprezentanci Slovenije je zaigrala Ravenčanka Petra Mlakar, ki sicer nastopa za ljubljanski Kajuh Slovan.

TRIATLON V mestecu Roth pri Nürnbergu v Nemčiji je bila sredi julija največja triatlonska prireditev v Evropi. Kar 1700 tekmovalcev iz 33 držav se je potegovalo za 175 prostih mest za svetovno prvenstvo na Havajih. Med to množico so uspeli zares najbolje pripravljene, med njimi si je naziv ironman in vstopnico za nastop na Havajih, kjer bo svetovno prvenstvo 30. oktobra, pridobil tudi dr. Brane Breznikar, zdravnik iz Kotelj. Triatlon jeklenih pomeni 3,8 km plavanja, 180 km kolesarjenja in 42 km teka, vse te razdalje pa je Breznikar premagal v devetih urah in dvanajstih minutah. V kategoriji od 40 do 45 let, kjer je Breznikar nastopil, se je na Havaje uvrstilo vsega 15 tekmovalcev.

"Jekleni" doktor iz Kotelj pa že dobiva svojega posnemovalca. Ravenčan Matija Medvešek je namreč v juliju nastopil na evropskem mladinskem prvenstvu v triatlonu v španskem Banjolesu, kjer je med starejšimi mladinci do 19 let osvojil 28. mesto med 80. športniki iz 31 držav.

ŠPORTNE IGRE ŠOLSKIH OTROK V NEMCIJI

Osemnajst mladih športnikov iz občine Ravne je konec julija sodelovalo na 22. mednarodnih igrah šoloobveznih otrok v nemškem Darmstadtu. Izkazala se je predvsem naša mešana odbojkarjska ekipa, sestavljena iz treh fantov in treh deklet, ki je šele v finalu klonila proti nemškemu Königsstättnu z 2:1 v nizih. Ekipa Raven si je tako priigrala 2. mesto in osvojila srebrna odličja, 2. mesto pa je pripadlo tudi Primožu Abrahamu v plavanju na 100 m delfin. Matjaž Čepelnik in Helena Krejan sta osvojila 5. mesti, prvi v plavanju na 100 m prsno, druga v skoku v daljavo, medtem ko je bil Pavel Pori sedmi na 1500 m. Poleg Ravenčanov so iz Slovenije nastopili še mladi športniki iz Celja in Murske Sobotice.

ALPINISTIČNE NOVICE Ravenski alpinisti smo junija v plezališču Topla navrtali sedem novih smeri, med njimi smer Knedl, ki jo je doslej edini zlezel Branko Vezonik in jo ocenil z oceno IX-.

Prav tako smo imeli v juniju tridnevni tabor v Rovinju, kjer so Brane in Urška Vezonik ter David Čreslovnik preplezali vse znane smeri. Najtežje ponovitve: Brane Vezonik: Veliko plaventilo (VIII+) in David Čreslovnik: Jež (VIII-).

V juliju je Dani Vezonik v Libojah ponovil dve težki smeri: Zlato streho (VIII+) in Narobe svet (IX - IX), Zala Žaže je preplezala Bambus (VII+/VIII) ter Super zajedo (VII+ / VIII-), David Čreslovnik pa Zmajčkov butik (VIII-).

Najlepši uspehi so bili doseženi v plezalnem taboru v Arcu ob Gardskem jezeru, kjer je še posebno velik uspeh dosegel Brane Vezonik s ponovitvijo smeri Mid Killer (IX+X), kar pomeni doslej najtežjo smer, ki jo je preplezal katerikoli koroški plezalec. Ostale pomembnejše smeri: David Čreslovnik in Metod Horjak: Joe Falchetto (VII+/VIII) in Meglio cosi (VII+/VIII-); Brane Vezonik: Daphne (IX-IX) in El bombo (IX-IX).

V času plezalnega tabora, ki je trajal deset dni, smo ponovili 80 smeri.

David Čreslovnik

LOKOSTRELSTVO

Ravenski lokostrelci so se 5. junija v Logarski dolini udeležili 3. tekme v ANIMAL ROUNDU,

ki šteje za POKAL CAMO. Najbolje sta se odrezala Samo ŠTEHARNIK, ki je v lovskem stilu osvojil 2. mesto z 820 točkami, in Jože RAVNJAK v stilu compound, kjer je osvojil 4. mesto z 805 točkami.

Ob Ivarčkem jezeru so člani LDR 4. julija priredili 4. tekmo v ANIMAL ROUNDU za POKAL CAMO. Udeležilo se je je rekordno število lokostrelcev iz Slovenije in Hrvaške (75). V lepem sončnem vremenu so se pomerili v streljanju na tarče z

KADROVSKA GIBANJA

V drugi polovici julija so bili v družbah, naslednicah Železarne Ravne, zaposleni 4404 delavci. Število se je od zadnjega poročanja zmanjšalo za 44 delavcev, po posameznih družbah je bilo stanje naslednje:

Metal (povečanje zaradi zaposlitve delavcev iz VIP) 1094; STO 541; Stroji 501; Jeklolivarna 341; Noži 192; Armature 196; Poslovni servis 153; VIP (zmanjšanje zaradi odhoda v Metal) 345; Energetika 99; Logistični center 592; Translog 134; De profundis 98; Zaščita 118.

Fluktuacija delavcev

Sklenitve delovnega razmerja v prvi polovici julija

V delovno razmerje smo sprejeli 20 delavcev (11 delavec je bilo prerazporejenih iz SŽ nazaj v železarno, 8 priprav-

nikov in ena delavka za določen čas).

Prenehanje delovnega razmerja v prvi polovici julija

Delovno razmerje je prenehalo 44 delavcem zaradi naslednjih razlogov:

- 21 delavcev je odšlo sporazumno z odpravnino (trajni presežki delavcev)

- 4 delavcem je poteklo delovno razmerje za določen čas

- 13 delavcev je bilo invalidsko upokojenih

- 4 delavci so delovno razmerje prekinili sporazumno s podjetjem

- 1 delavcu miruje delovno razmerje za čas prestajanja zaporne kazni

- 1 delavcu miruje delovno razmerje za čas služenja vojaškega roka.

Poslovni servis, d.o.o.
Kadri-OE Zaposlovanje

ZAHVALE

Ob boleči izgubi

IVANA PARADIŽA, Žmelcerjevega očeta s Tolstega vrha,

se iskreno zahvaljujemo obema duhovnikoma za pogrebni obred, pevcem in govorniku Ajnžku ter vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in ga pospremili na zadnji poti.

Vsi njegovi

Ob smrti dragega moža in očeta

ALOJZA VIDALIJA

se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na poslednji poti, sorodnikom, prijateljem, sode-

lavcem, društvom, znancem in drugim za izrečeno sožalje, cvetje ter sveče in vso izkazano pomoč.

Za skrb hvala tudi osebjem in zdravnikom (dr. Verovniku, dr. Kotniku in dr. Pušnikovi) Internega oddelka slovenjgraške bolnišnice.

Posebej se zahvaljujemo Postaji GRS Prevalje ter planinskim društvom občine Ravne, zlasti načelniku F. Telcerju ter predsedniku I. Kompreju za poslovilne besede, pevcem, godbi in gospodu županiku.

Žena in hčerki

Ustanoviteljica Informativnega fužinarja je bila Železarna Ravne, sedaj pa so to naslednje neposredno odvisne družbe Koncerna Slovenske železarne: SŽ - Metal Ravne, d.o.o., SŽ - STO Ravne, d.o.o., SŽ - Stroji Ravne, d.o.o., SŽ - Jeklolivarna Ravne, d.o.o., SŽ - Noži Ravne, d.o.o., SŽ - Armature Muta, Ravne, d.o.o. in nekatere družbe spremljajočih dejavnosti: ŽR - VIP, d.o.o., Translog, d.d., TGP De Profundis, d.d., Zaščita, d.d. in Energetika Ravne, d.o.o.

Izdaja Poslovni servis, d.o.o. Ureja uredniški odbor:

mag. Andreja Čibron - Kodrin, Marijan Gerdej, dr. Tone Pratkanec, Sonja Smolar, Maks Večko, Mirko Vošner.

Uredništvo:

glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron - Kodrin, novinarka in lektorica Mojca Potočnik, novinarka Irena Nagernik, tajnica Jelka Jamšek.

Izdelava fotografij: Mira Čepin

Tel: 0602 21- 131, urednica int. 6305, tajništvo 6753, novinarki 6304

Tisk: Grafika Prevalje

Glasilo se po mnenju Ministrstva za informiranje (št. 23/128- 92) šteje med proizvode, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 %.

KOROŠKO POLETJE

Nekdaj smo se hodili hladiti in sončit na morje.

Odkar je morje za večino od nas predaleč, smo veseli, da imamo kopališča doma. Leto in dan nas vabi zimski bazen, na letnem kopališču je živahno posebno ob večerih, Ivarčko pa nam s svojim smaragdnam zelenilom vedno spočije duha in oko.

M.P.

